

UOT 811.512.161:162

A.R.Nəbiyeva, A.A.Zeynallı

Odlar Yurdu Universiteti

aytacnabiyevaa@gmail.com, arzucafarzade96@gmail.com

<https://doi.org/10.30546/170899876.72.04.2024.010>

AZƏRBAYCAN VƏ TÜRK DİLİNDƏ RAST GƏLİNƏN FRAZEOLÖJİ VAHİDLƏRİN DİGƏR DİLLƏRƏ TƏRCÜMƏLƏRİ

Açar sözlər: *Azərbaycan türkcəsi, Türkiyə türkcəsi, frazeoloji vahidlər, digər dillər*

Azərbaycan və türk dillərindən frazeoloji vahidlərin başqa dillərə tərcüməsi lingvistik, mədəni və kontekstual mülahizələrin mürəkkəb qarşılıqlı təsirini nəzərdə tutur. Bu dillər ortaq türk köklərinə görə zəngin tarixi və mədəni irsi paylaşsalar da, tərcümə prosesini çətinləşdirən nüanslar mövcuddur. Tərcüməçilər idiomatik ifadələrin, atalar sözləri və danışq dilinin mürəkkəb şəbəkəsində naviqasiya etməli, hədəf dildə mahiyyət və mədəni aktuallığın qorunub saxlanmasını təmin etməlidirlər. Bu frazeoloji vahidlərdə yerləşmiş mədəni çalarlar müvafiq icmaların adət-ənənələrini, folklorunu və ictimai dəyərlərini əks etdirir. Bu dillər global auditoriya ilə qarşılıqlı əlaqədə olduqda, problem daha da güclənir. Tərcüməçilər mənbə mətninə sadıqlıq və hədəf auditoriyanın mədəni kontekstinə uyğunlaşmaq arasında incə tarazlıq yaratmalıdırlar. Ona görə də uğurlu tərcümələr Azərbaycan və türk frazeoloji vahidlərinə xas olan lingvistik çalarları və mədəni incəlikləri dərinlən dərk etməyi, bu incəlikləri müxtəlif dil mənzərələrində təsirli şəkildə çatdırmaq məharətini tələb edir.

A.P.Набиева, А. А.Зейналлы

ПЕРЕВОДЫ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ, ВСТРЕЧЕННЫХ В АЗЕРБАЙДЖАНСКОМ И ТУРЕЦКОМ ЯЗЫКАХ НА ДРУГИЕ ЯЗЫКИ

Ключевые слова: *Азербайджанский турецкий, тюркский турецкий, фразеологические единицы, другие языки*

Перевод фразеологизмов с азербайджанского и турецкого языков на другие языки предполагает сложное взаимодействие лингвистических, культурных и контекстуальных факторов. Эти языки имеют богатое историческое и культурное наследие благодаря своим общим тюркским корням, однако существуют нюансы, которые затрудняют процесс перевода. Переводчикам приходится ориентироваться в сложной паутине идиоматических выражений, пословиц и разговорных выражений, обеспечивая сохранение сути и культурной значимости на целевом языке. Культурные нюансы, заложенные в этих фразеологизмах, отражают традиции,

фольклор и социальные ценности соответствующих сообществ. Поскольку эти языки взаимодействуют с глобальной аудиторией, проблема усложняется. Переводчики должны найти тонкий баланс между верностью исходному тексту и способностью адаптироваться к культурному контексту целевой аудитории. Таким образом, успешные переводы требуют глубокого понимания лингвистических нюансов и культурных тонкостей, присущих азербайджанским и турецким фразеологическим единицам, в сочетании с умением эффективно передавать эти тонкости в различных языковых ландшафтах.

A.R.Nabiyeva, A.A.Zeynalli

TRANSLATIONS OF PHRASEOLOGICAL UNITS FOUND IN AZERBAIJAN AND TURKISH LANGUAGES INTO OTHER LANGUAGES

Keywords: *Azerbaijani Turkish, Turkish Turkish, phraseological units, other languages*

The translation of phraseological units from Azerbaijani and Turkish languages into other languages involves a complex interplay of linguistic, cultural, and contextual considerations. These languages share a rich historical and cultural heritage due to their common Turkic roots, yet nuances exist that challenge the translation process. Translators must navigate the intricate web of idiomatic expressions, proverbs, and colloquialisms, ensuring that the essence and cultural relevance are preserved in the target language. Cultural nuances embedded in these phraseological units reflect the traditions, folklore, and societal values of the respective communities. As these languages interact with global audiences, the challenge intensifies. Translators must strike a delicate balance between fidelity to the source text and adaptability to the target audience's cultural context. Successful translations, therefore, require a profound understanding of the linguistic nuances and cultural intricacies inherent in Azerbaijani and Turkish phraseological units, coupled with the skill to convey these subtleties effectively in diverse linguistic landscapes.

Giriş

Azərbaycan və türk dillərindən frazeoloji vahidlərin başqa dillərə tərcüməsi dil müxtəlifliyi və mədəni zənginliyin kəsişməsində dayanır. Bu iki türk dili – Azərbaycan və türk dilləri ortaq tarixi və mədəni əcdadları paylaşsalar da, hər biri özünəməxsus şəkildə inkişaf etmiş və əsrlər boyu müxtəlif təsirlərin izlərini daşımışdır. Qloballaşma mədəniyyətlərarası qarşılıqlı əlaqəni asanlaşdırmağa davam etdikcə, frazeoloji vahidlərin tərcüməsi bu zəngin dil ənənələri ilə qlobal auditoriya arasında əsas körpüyə çevrilir. Azərbaycan və türk frazeoloji vahidləri ortaq tarixləri, folkloru və ictimai dəyərləri təcəssüm etdirərək, öz mədəniyyətlərinin mahiyyətini əhatə edir. Bu dillərdə deyimlərin, atalar sözləri və danışiq ifadələrinin mürəkkəb

qobelenləri linqvistik ünsiyyətdə yerləşmiş mədəni anlayışın dərinliyini əks etdirir. Bununla belə, bu vahidlərin başqa dillərə tərcüməsi tərcüməçilərdən linqvistik incəliklər və mədəni konnotasiyalar labirintində hərəkət etməyi tələb edən nüanslı bir cəhddir. Problem təkcə sözlərin bir dildən digərinə köçürülməsində deyil, həm də bu frazeoloji vahidlərin mədəni çalarlarını və kontekstual uyğunluğunu qorumaqdadır. Birbaşa tərcümələr bu ifadələri Azərbaycan və türk mədəniyyətlərinə xas edən incəlikləri ələ almaqda zəif ola bilər. Tərcüməçilər, tərcümə edilmiş frazeoloji vahidlərin hədəf auditoriya ilə orijinal rezonans yaratmasını təmin edərək, əsas mədəni təbəqələri çatdırmaq vəzifəsi ilə mübarizə aparmalıdır. Ünsiyyətin coğrafi sərhədləri aşdığı bir dövrdə dəqiq və mədəni cəhətdən həssas tərcümənin əhəmiyyətini şişirtmək olmaz. Azərbaycan və türk frazeoloji vahidlərinin dünya miqyasında yayılması mənbə dilin mahiyyətinin qorunması ilə müxtəlif auditoriyaların mədəni və linqvistik çalarlarına uyğunlaşma arasında incə balans tələb edir. Dil müxtəlifliyi və mədəni zənginliyin bu kəsişməsi Azərbaycan və türk dillərindən frazeoloji vahidlərin global dil mozaikasına tərcüməsi sənətinə və elminə füsunkar səyahətə yol açır.

Əsas hissə

Çoxsözlü ifadələr və ya sabit ifadələr adlandırılan frazeoloji vahidlər dillərin zənginliyində və dinamizmində həlledici rol oynayır. Bu vahidlər birlikdə istifadə olunduqda ayrı-ayrı sözlərdən çıxarıla bilməyən müəyyən məna ifadə edən sözlərin birləşməsidir. Frazeoloji vahidlərin tədqiqi dilin özünəməxsus xüsusiyyətləri, onun mədəniyyəti və ünsiyyətin əsasını təşkil edən idrak prosesləri haqqında dəyərli fikirlər verir.

Frazeoloji vahidlər dilin semantikasına mühüm töhfə verir. Onlar tək sözlər və ya alternativ strukturlarla asanlıqla ifadə olunmayan xüsusi mənaları əhatə edir. Bu vahidlər çox vaxt hissələrinin cəmindən kənara çıxan fərqli bir məna daşıyır və onları nüansları, duyğuları və mədəni konnotasiyaları çatdırmaq üçün vacib edir. Bundan əlavə, frazeoloji vahidlər mürəkkəb fikirləri və ya hərəkətləri yığcam formada əhatə etməklə ifadə qənaətinə nail olmağa kömək edir. Bu semantik kompaktlıq nətiqlərə mesajları səmərəli şəkildə çatdırmağa imkan verir, ünsiyyəti daha təsirli və ifadəli edir.

Ünsiyyət sahəsində frazeoloji vahidlər mənanın yığcam və mədəni rezonanslı şəkildə çatdırılması üçün güclü vasitə rolunu oynayır. Onlar dilin ifadəliliyini artırır, danışanlar arasında effektiv ünsiyyəti asanlaşdırır [1, s.35]. Bu vahidlərlə tanışlıq dil öyrənənlər üçün çox vacibdir, çünki bu, onlara dili ana dili danışanların kommunikativ normalarına uyğun şəkildə dərk etməyə və istehsal etməyə imkan verir. Bundan əlavə, frazeoloji vahidlər icma daxilində ortaq dil repertuarının yaradılmasına kömək edir. Onlar insayderləri kənardan fərqləndirməyə kömək edən mədəni işarələr

kimi xidmət edirlər. Müəyyən frazeoloji vahidlərin istifadəsi müəyyən bir qrupa üzvlük və ya mənsubiyyəti göstərə bilər, sosial birliyi və şəxsiyyəti gücləndirir. Frazeoloji vahidlərin tədqiqi dildə yerləşmiş zəngin mədəni anlayışları açır. Bu vahidlərin çoxu mədəni ənənələrə, tarixi hadisələrə, folklor və ya ictimai normalara dərin kök salmışdır. Frazeoloji vahidlər linqvistik artefaktlar kimi cəmiyyətin dəyərlərini, inanclarını və paylaşılan təcrübələrini əks etdirən kollektiv şüurun pəncərəsini təmin edir. Bundan əlavə, frazeoloji vahidlərin mədəni ölçüsü sırf semantikadan kənara çıxır. Buraya xüsusi ifadələr üçün uyğun kontekstlər, nəzakətlik konvensiyaları və sosial normalar kimi dil istifadəsinin pragmatikası daxildir. Bu aspektləri başa düşmək mədəniyyətlərarası səmərəli ünsiyyət üçün çox vacibdir, çünki frazeoloji vahidlərin mədəni əsasları ilə tanış olmayanda yanlış şərhlər yarana bilər. Koqnitiv nöqteyi-nəzərdən frazeoloji vahidlərin istifadəsi dilin işlənməsi və yaddaşa mürəkkəb şəkildə bağlıdır. Bu vahidlər ağılda saxlanılan dil hissələrini təmsil edir və nətiqlərə onları sıfırdan cümlələr qurmaqdan daha tez əldə etməyə və istehsal etməyə imkan verir. Bu koqnitiv səmərəlilik xüsusilə danışanların frazeoloji vahidləri öz nitqinə mükəmməl şəkildə daxil etdiyi səlis dil istifadəsində özünü göstərir. Bundan əlavə, frazeoloji vahidlərin tanınması və başa düşülməsi təkcə linqvistik bacarıqları deyil, həm də mədəni və pragmatik bilikləri əhatə edir. Dil istifadəçiləri frazeoloji vahidlərin başa düşülməsi və istehsalının əsasını təşkil edən mürəkkəb koqnitiv prosesləri nümayiş etdirərək, sözlərin və kontekstin mürəkkəb qarşılıqlı təsirində navigasiya etməlidirlər.

Nəticə olaraq, frazeoloji vahidlər dillərdə çoxşaxəli və əvəzsiz rol oynayır. Onlar nüanslı mənalara əhatə etməklə dilin semantikasına töhfə verir, kommunikativ səmərəliliyi artırır, mədəni markerlər kimi xidmət edir və dil istifadəsinin əsasını təşkil edən idrak proseslərini işıqlandırır. Frazeoloji vahidlərin tədqiqi dilin hərtərəfli başa düşülməsi, fərdlərin dilin fəaliyyət göstərdiyi mədəni və sosial kontekstlərdə səmərəli ünsiyyət qurmasına imkan yaratmaq üçün vacibdir [2, s.48].

Hər bir dildə olduğu kimi, Azərbaycan dilində də xalqın mədəni və dil xüsusiyyətlərini əks etdirən çoxsaylı frazeoloji vahidlər mövcuddur. Azərbaycan dilində frazeoloji vahidlərə bəzi nümunələr:

Başa düşmək” - Hərfi tərcüməsi: Anlamı: Anlamaq, dərk etmək.

Azərbaycan dilindəki “Başa düşmək” frazeoloji vahidi ingiliscə “To understand” or “To comprehend” kimi tərcümə olunur. Budur bir neçə başqa dilə tərcümələr:

1. Rusca: Понять (Ponyat')
2. Farsca (Farsi): "فهمیدن" (Fahmidan)
3. Gürcücə: "გაგება" (Gageba)
4. Fransızca: "Comprendre"

5. Almanca: "Verstehen"
6. İspanca: "Entender"
7. Çincə (Mandarin):** "理解" (Lǐjiě)
8. Yaponca: "理解する" (Rikai suru)

Bu tərcümələr "Başa düşmək" in mahiyyətini tutur, bir şeyi dərk etmək və ya anlamaq fikrini çatdırır.

2. "Bağıra bağıra danışmaq" - Anlam: "Ucadan danışmaq"

Azərbaycan dilindəki "Bağıra bağıra danışmaq" frazeoloji vahidi ingilis dilindən tərcümədə "To speak loudly" deməkdir [7, s.64]. Budur bir neçə başqa dilə tərcümələr:

1. Rus: "Кричать, говорить громко" (Krichat', govorit' gromko)
2. Türkiyə türkcəsi: "Yüksek sesle konuşmak"
3. Farsca (Farsi):** "زدن حرف بـ لند" (Boland harf zadan)
4. Gürcüce: "მაღალ ხმით ლაპარაკობა" (Maghal khmit' lap'arakoba)

5. Fransızca: "Parler fort"
6. Almacan: "Laut sprechen"
7. İspanca: "Hablar en voz alta"
8. Çincə (Mandarin): "大声说话" (Dàshēng shuōhuà)
9. Yaponca: "大声で話す" (Ōgoe de hanasu)

3. "Gözü bağlı yürümək" – Anlam: Kor-koranə, düşünmədən hərəkət etmək. Azərbaycan dilindəki "Gözü bağlı yürümək" frazeoloji vahidi ingilis dilindən tərcümədə "To walk with closed eye" deməkdir. Budur bir neçə başqa dilə tərcümələr:

1. Rusca: "Идти с закрытыми глазами" (Idti s zakrytymi glazami)
2. Türkiyə türkcəsi: "Gözleri kapalı yürümek"
3. Farsca (Farsi): "رفتن راه بـ سه نه چشمان بـ ل" (Bā cheshmān baste rāh raftan)

4. Gürcüce: "თავისუფალი თვალით გასასწორებლად გასასვლელი მამაკაცი" (Tavisup'ali tvalit gasatsoreblad gasavleli mamakatsi)

5. Fransızca: "Marcher les yeux fermés"
6. Almanca: "Mit geschlossenen Augen gehen"
7. İspanca: "Caminar con los ojos cerrados"
8. Çincə (Mandarin): "闭着眼睛走" (Bì zhe yǎnjīng zǒu)
9. Yaponca: "目を閉じて歩く" (Me o tojite aruku)
4. "Qanadı kəsilmiş quş" - Anlam: gücsüz və ya məhdud olan kimsə.

Azərbaycan dilindəki “Qanadı kəsilmiş quş” frazeoloji vahidi ingiliscə “A bird with clipped wings” kimi tərcümə olunur. Budur bir neçə başqa dilə tərcümələr:

1. Rusca: "Птица с обрезанными крыльями" (Ptitsa s obrezannymi krylyami)

2. Turkish: "Kanadı kesilmiş kuş"

3. Persian (Farsi): "پَر رنده ی دَبر پَر ره‌ی" (Parhā-ye bārīda-ye parande)

4. Georgian: "ფრინველი გამოღონებულ ბურთს" (Frinveli gamogonebul burts)

5. French: "Un oiseau aux ailes coupées"

6. Almanca: "Ein Vogel mit gestutzten Flügeln"

7. İspanca: "Un pájaro con las alas cortadas"

8. Çincə (Mandarin): "剪过翅膀的鸟" (Jiǎn guò chìbǎng de niǎo)

9. Yaponca: "羽を切られた鳥" (Hane o kirareta tori)

5. “Dil tökmək” - Anlam: Dilini işə salmaq, dilə basmaq.

Azərbaycan dilindəki “dil tökmək” [5, s.38] frazeoloji vahidi ingiliscə “To speak to speak” və ya “To speak sliently” kimi tərcümə olunur. Budur bir neçə başqa dilə tərcümələr:

1. Rusca: "Говорить бойко" (Govorit' boyko)

2. Türkiyə türkcəsi: "Akıcı konuşmak" or "Lafı uzatmak"

3 Farsca: "تَنگ فَبَاز زَبَان" (Zabān bāz goftan)

4. Gürcücə: "ენის მკვდარ დაწყება" (Enis mskvdar dzqeba)

5. Fransızca: "Parler avec éloquence" or "Parler couramment"

6. Almanca: "Eloquent sprechen" or "Fließend sprechen"

7. İspanca: "Hablar elocuentemente" or "Hablar con fluidez"

8. Çincə (Mandarin): "雄辯" (Xióng biàn) or "口若悬河" (Kǒu ruò xuán hé)

10. Yaponca: "雄弁に語る" (Yūben ni kataru) or "流暢に話す" (Ryūchō ni hanasu)

6. “Kök salmaq” - Anlamı: Möhkəm olmaq, yerləşmək.

Azərbaycan dilindəki “Kök salmaq” [3] frazeoloji vahidi ingiliscə “To establish oneself” və ya “To take root” kimi tərcümə olunur. Budur bir neçə başqa dilə tərcümələr:

1. Rusca: "Закрепиться" (Zakreptit'sya)

2. Türkiyə türkcəsi: "Kök salmak"

3. Farsca: "رَدَن رِي شِه" (Rishe kardan)

4. Gürcücə: "ფართო გამოდგენა" (Farto gamodgena)

5. Fransızca: "S'enraciner"

6. Almanca: "Wurzeln schlagen"
7. İspanca: "Arraigar"
8. Çincə (Mandarin): "生根" (Shēng gēn)
9. Yaponca: "根を下ろす" (Ne o orosu)

Bunlar bir neçə misaldır və Azərbaycan dilində dilə zənginlik, çalarlıq qatan daha çox frazeoloji vahidlər var. Nəzərə alın ki, bu ifadələrin mənaları hərfi tərcümədə həmişə şəffaf olmaya bilər və onları başa düşmək çox vaxt mədəniyyət və dillə tanışlıq tələb edir.

Bir çox dillər kimi türk dilində də türkdilli xalqın mədəniyyətini və dil çalarlarını əks etdirən zəngin frazeoloji vahidlər, deyimlər və ifadələr toplusu vardır. Türk dilində frazeoloji vahidlərə bəzi nümunələr:

1. "Aklı selim olmak" [1] - Hərfi tərcümə: "Ağıl sahibi olmaq" – Anlam: Ağıllı və məntiqli olmaq.

"Aklı selim olmak" türkcə frazeoloji vahidi ingilis dilindən tərcümədə "o have a sound mind" deməkdir. Budur bir neçə başqa dilə tərcümələr:

1. Rusca: "Иметь здравый ум" (Imet' zdravyy um)
2. Fransızca: "Avoir un esprit sain"
3. Almanca: "Einen klaren Verstand haben"
4. İspanca: "Tener una mente sana"
5. İtalyanca: "Avere una mente sana"
6. Ərəbcə: "سليم عقل لديه يكون أن" (An yakun ladayhi 'aql saleem)
7. Çincə (Mandarin): "头脑清醒" (Tóunǎo qīngxǐng)
8. Yaponca: "冷静な頭を持つ" (Reisei na atama o motsu)

9. Koreya dili: "건전한 마음을 가지다" (Geonjeonhan ma-eum-eul gajida)

2. "El elden üstündür" - Anlam: Əməkdaşlıq daha yaxşıdır; birlikdə işləmək daha yaxşı nəticələr verir. "El elden üstündür" [1] türk frazeoloji vahidi ingiliscə "Hand is above hand" kimi tərcümə olunur. Bu, əməkdaşlığın və ya əməkdaşlığın daha yaxşı olduğu və birlikdə işləməyin daha yaxşı nəticələr verdiyi fikrini çatdırır. Budur bir neçə başqa dilə tərcümələr:

1. Rusca: "Рука руку моет" (Ruka ruku moet)
2. Fransızca: "L'union fait la force" (Unity makes strength)
3. Almanca: "Eine Hand wäscht die andere" (One hand washes the other)
4. İspanca: "La unión hace la fuerza" (Unity makes strength)
5. İtalyanca: "L'unione fa la forza" (Unity makes strength)
6. Ərəbcə: "يُعاون ال قوي" (Al-ta'awun yuqawi)

7. Çincə (Mandarin): "众志成城" (Zhòng zhì chéng chéng)

8. Yaponca: "協力は力なり" (Kyōryoku wa chikara nari)

9. Koreya dili: "단결이 힘이다" (Dangyeol-i himida)

3. "İki elin kanda olsa gelmez" [1] - Hərfi tərcüməsi: "Hər iki əli qanda olsa da, gəlməyəcək". Anlam: Təcili və ehtiyacından asılı olmayaraq kömək etmək və ya iştirak etmək istəməyən kimsə. İngiliscə "Even if both hands are in blood, he/she won't come" kimi tərcümə olunur.

1. Rusca: "Даже если обе руки в крови, он не придет" (Dazhe yesli obe ruki v krovi, on ne pridet)

2. Fransızca: "Même si les deux mains sont ensanglantées, il/elle ne viendra pas"

3. Almanca: "Selbst wenn beide Hände blutverschmiert sind, wird er/sie nicht kommen"

4. İspanca: "Aunque ambas manos estén ensangrentadas, él/ella no vendrá"

5. İtalyanca: "Anche se entrambe le mani sono sporche di sangue, lui/lei non verrà"

6. Ərəbcə: "يَأْتِي لَنْ الدَّمِ، فِي يَدَيْهِ كَانَتْ لَوْ حَتَّى" (Hatta law kanat yadayhi fi al-dam, lan ya'ti)

7. Çincə (Mandarin): "即使双手沾满了鲜血 · 他/她也不会来" (Jíshǐ shuāngshǒu zhān mǎnle xiānxuè, tā/tā yě bù huì lái)

8. Yaponca: "たとえ両手が血まみれでも、彼/彼女は来ないだろう" (Tatoe ryōte ga chimamire demo, kare/kanojo wa konai darō)

9. Koreya dili: "양손이 피로 물들어 있어도 그/그녀는 오지 않을 것이다" (Yangson-i piro muldeul-eo iss-eodo geu/geunyeoneun oji anh-eul geosida)

4. "Ayakları yere basmak" - Anlam: Realist və sağlam düşüncəli olmaq. İngiliscə "To have one's feet on the ground" kimi tərcümə olunur.

1. Rusca: "Держать ноги на земле" (Derzhat' nogi na zemle)

2. Fransızca: "Avoir les pieds sur terre"

3. Almanca: "Mit beiden Beinen auf dem Boden stehen"

4. İspanca: "Tener los pies en la tierra"

5. İtalyanca: "Avere i piedi per terra"

6. Ərəbcə: "الأرض على قدميه وضع" (Wada' qadmayhi 'ala al-ard)

7. Çincə (Mandarin): "脚踏实地" (Jiǎo tà shí dì)

8. Yaponca: "地に足が着いている" (Chi ni ashi ga tsuiteiru)

9. Koreya dilin: "밥을 땅에 딛다" (Baleul ttang-e dilda)

5. "Yediyin içtiğin senin olsun" - Anlam: Kiminsə sahib olduqlarından heç bir mənfi nəticə vermədən həzz alması arzusu. İngiliscə "Let what you eat and drink be yours" kimi tərcümə olunur.

1. Rusca: "Пусть будет твоим тем, что ты ешь и пьешь" (Pust' budet tvoim tem, chto ty yesh' i pyesh')
2. Fransızca: "Que ce que tu manges et bois te soit propre"
3. Almanca: "Was du isst und trinkst, sei dein"
4. İspanca: "Lo que comes y bebes, que sea tuyo"
5. İtalyanca: "Quello che mangi e bevi, che sia tuo"
6. Ərəbcə: "حَقِّكَ مِنْ وَتَ شَرِبْتَ أَكُلَ مَا" (Ma ta'kul wa tashrab min haqqik)
7. Çincə (Mandarin): "吃喝由你" (Chī hē yóu nǐ)
8. Yaponca: "食べたり飲んだりするものは君のものだ" (Tabetari nandari suru mono wa kimi no mono da)
9. Koreya dili: "먹고 마시는 것은 네 것이 되기를" (Meokgo masineun geoseun ne geosi doegireul).

ƏDƏBİYYAT

1. Əliyev K. Azərbaycan dili. Bakı: Elm, 2011, 132 s.
2. Seyidov M. Azərbaycan dili. Bakı: Bakı Dövlət Universiteti, 2014, 332 s.
3. Aksan D. Dilbilim və Türkçe Yazıları. İstanbul: Multilingual Yayınları, 2013, 400 s.
4. TDK. Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2011, 550 s.
5. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. Routledge, 2018, 372 p.
6. Newmark P. A Textbook of Translation. Prentice Hall, 1988, 292 p.
7. Vinay J.-P. and Darbelnet J. Comparative Stylistics of French and English: A Methodology for Translation. John Benjamins, 1995, 358 p.

Redaksiyaya daxil olub 26.09.2024